

Vážení rodiče, velmi si vážíme volby našeho pracoviště. Následující řádky by vám měly podat základní informace o poruchách sluchu a vyšetřování sluchu u dětí.

Doc. MUDr. Pavel Komínek, Ph.D., MBA

Co děti slyší?

Dítě se rodí slyšící, již v 8. měsíci nitroděložního života lze pozorovat reakce na zvuk. U novorozenců a dětí do 6. měsíce věku pozorujeme reakce na silné zvukové podněty ze vzdálenosti 0,5 - 1 metr. Mezi tyto reakce patří např. mrknutí, změna frekvence dýchání, změna frekvence sacích pohybů, probuzení ze spánku nebo pláč. Děti s normálním sluchem najdou zdroj zvuku, např. otočením hlavy k mluvící osobě, kolem 6. - 8. měsíce věku.

Jak poznám sluchovou vadu?

Dítě se sluchovou vadou se v období do prvního roku projevuje jako dítě slyšící. Běžně si brouká, má svou „hru s mluvidly“. Pokud samo sebe neslyší, začne se méně projevovat v době, kdy ostatní děti vědomě začnou svůj hlas využívat, tedy kolem devíti měsíců až prvního roku. Situace je složitější i tím, že v prvním roce života je dítě ve vaší blízkosti, komunikuje i ostatními smysly, hlavně zrakem, hmatem nebo vnímá vibrace. Nereaguje-li dítě na zvuky, neslyší na zavolání, kolem 8. měsíce přestává žvatlat a nepokouší se mluvit ani později, může se jednat o sluchovou vadu.

Někdy se stane, že dítě reaguje na pokyny jen na malou vzdálenost a později, když začne chodit a vzdaluje se, přestane na řeč reagovat. Požaduje větší hlasitost, často se ptá „co?“, zesiluje si televizi, neleká se hlasitých zvuků. Takto se může projevovat nedoslýchavost.

Na koho se můžu obrátit?

Neotálejte a při sebemenším podezření, že dítě neslyší, se obraťte na odborné pracoviště (ORL lékař, foniatr). Dítě bude odborně vyšetřeno, bude-li zjištěna sluchová vada, bude určen její typ a tíže a případně doporučená sluchadla. Pozdě stanovená diagnóza může dítě s těžkou sluchovou vadou poznamenat na celý život.

Jaká je příčina sluchové vady?

Naprostá většina sluchových vad u dětí je vrozená. Vznikají buď již v průběhu těhotenství nebo v období porodu, či v následné časné poporodní době. Je nespornou výhodou provádět vyšetření sluchu dětí již v porodnicích a snažit se tak zachytit většinu dětí se sluchovou vadou.

Jak se vyšetřuje sluch u novorozenců a malých dětí?

Ve všech deseti porodnicích Moravskoslezského kraje se provádí vyšetření sluchu novorozenců tzv. evokovanými otoakustickými emisemi (OAE). Jedná se o rychlé, nebolestivé a spolehlivé vyšetření, které provádí sestra novorozeneckého oddělení.

Co jsou otoakustické emise?

Malým mikrofonem zavedeným do zvukovodu se detekují zvuky - emise produkované zdravými strukturami vnitřního ucha. Pokud jsou OAE výbavné, můžeme předpokládat normální sluch. Pokud jsou emise nevýbavné, pak je dítě zváno k dalšímu objektivnímu vyšetření sluchu ve fyziologickém spánku a jen zcela výjimečně v celkové anestézii.

Proč vyšetřujeme již novorozence?

Vyšetřením OAE se daří zajistit včasný záchyt dětí se sluchovou vadou. Čím dříve se na sluchovou vadu přijde, tím lepší jsou výsledky při následné rehabilitaci. Následné přidělení sluchadel je pak možné již ve věku šesti měsíců.

A co sluch starších dětí?

Malá část dětí má sluchovou vadu získanou, např. po prodělaném zánětu mozkových blan, těmto dětem je nutno věnovat pozornost i v dalším věku a pozorovat jejich reakce na zvuky. Některé děti mají tzv. progredující sluchovou vadu, která se postupně zhoršuje a může se projevit až v pozdějším věku.

Můžeme sluchové vady vyléčit?

Některé typy sluchových poruch jsou přechodné a dají se vyléčit. Jedná se o skupinu dětí, které mívají opakované infekty horních cest dýchacích a opakované záněty středouší. Příčinou těchto potíží bývá v naprosté většině zvětšená hltanová („nosní“) mandle. Po jejím odstranění (tzv. adenoidektomii) se poměry ve středouší upraví a dítě slyší dobře. Jen malé skupině dětí se musí následně zavádět tzv. tlak vyrovnávací trubička (TVT), která koriguje nepříznivé tlakové poměry středního ucha.

Jedná se o trvalou sluchovou vadu?

Sluchové vady, jejichž příčina je ve vnitřním uchu jsou trvalého charakteru a jediným řešením je přidělení sluchadla nebo zavedení kochleárního implantátu.

